

Tờn ng n th n T Do trên nóc Tháp Rùa

Tác Giả: Nguy n Phúc Giác H i
Thứ Năm, 14 Tháng 10 Năm 2010 11:21

DCVOnline: V tác gi Nguy n Phúc Giác H i – Ông sinh năm 1934, b t đ u là m t th y giáo d y sinh v t; sau ông chuy n sang nghiên c u hi n t t ng l

nh tác gi Nguyễn Phúc Giác Hải / Nguồn: anh.24h.com.vn

và g n đây ông b c vào lãnh v c nghiên c u s . Xin đ c gi i thi u đ n b n đ c m t bài vi t c a ông v t t ng N th n T do không ph i New York mà là m t t t ng đã có m t th i ngay t i thành ph Hà N i. B n đ c cũng có th đ c thêm v tác gi nh ng đ đ n cu i trang.

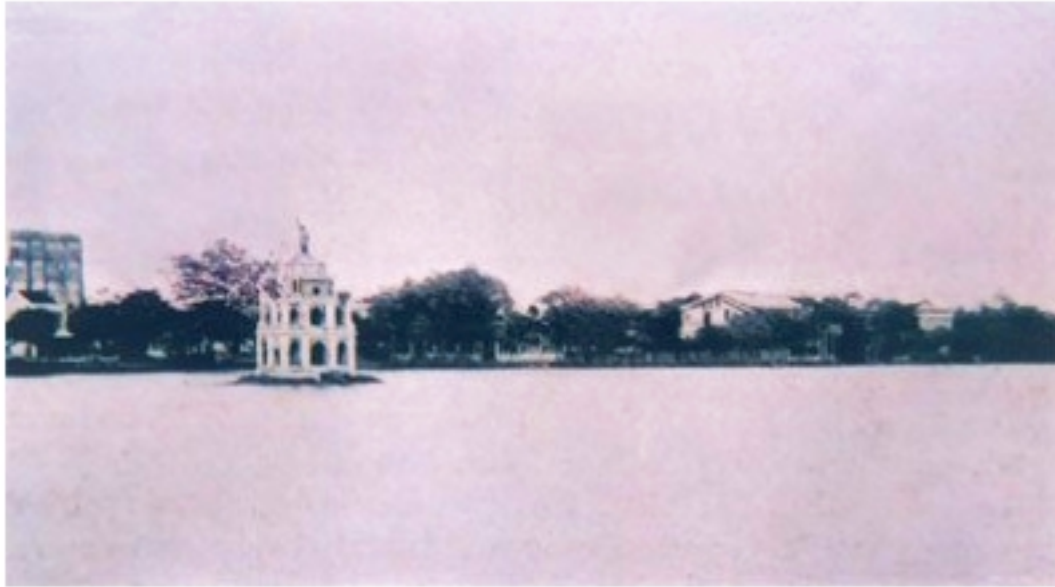
Hà N i t ng có t t ng Th n T Do trên nóc Tháp Rùa

Có l ít ng i bi t r ng Hà N i cũng đã t ng có m t t t ng Th n T Do gi ng h t nh t t ng Th n T Do New York (M) nh ng v i kích th c nh h n.

Tổng hợp thơ n T Do trên nóc Tháp Rùa

Tác Giả: Nguyễn Phúc Giác Hải

Thứ Năm, 14 Tháng 10 Năm 2010 11:21

Thơ n T Do trên nóc Tháp Rùa / Người n: R. Duboil

Đã làm ra bức tượng Nữ thần Tự do (Statue de la Liberté), nhà điêu khắc Frédéric Auguste Bartholdi đã làm ra một số phiên bản n của tượng. Những phiên bản này được gọi là phiên bản gốc để phân biệt với các sao chép sau này. Bức tượng chính cao 46m được đặt tại Công viên New York (Mỹ) là quà tặng của Chính phủ Pháp cho Nhân dân Mỹ nhân dịp 04/07/1884. Bức thứ hai, cao 11m được đặt bên Sông Seine (Paris).

Bức thứ ba, mà dân ta gọi là “Bà đầm xòe”, cao, 2,85m có mặt tại Việt Nam năm 1887 nhân dịp Hội chợ Đu xu o (Hà Nội). Số phận của Nữ thần Tự Do ở Việt Nam thật gian truân và có phần bi thảm.

Sau thời gian ngắn được triển lãm ở Đu xu o (Cung văn hoá Việt Xô bấy giờ), tượng được trưng bày ở Hà Nội và được đặt tại Vườn hoa Paul Bert (Vườn hoa Chí Linh). Khi chính quyền thuộc địa Pháp muốn đặt tượng Toàn quyền Paul Bert vào vị trí của Nữ thần, tượng đã bị dỡ xuống và nằm trên đất mặt đất gian dài trước khi được gọi lên Tháp Rùa.

Khi làm pho tượng tặng cho nhân dân Mỹ, Bartholdi đã khéo léo gọi quy định về n để giảm n của kim loại qua tấm váy lờ xòe của pho tượng. Người ở Hà Nội lúc ấy không quan tâm đến lịch sử của pho tượng mà chỉ gọi là tượng “Bà đầm xòe”.

Tổn thất văn hóa trên nóc Tháp Rùa

Tên: Nguyễn Phúc Giác Hải
Tháng: 14/10/2010 11:21

Tổn thất văn hóa trên nóc Tháp Rùa / Nguồn: R. Duboil

Cho tôi nay ngẫm lại ta mới chợt nhận ra rằng Bà đầm xòe đã từng vẽ nên hoa Cờ a Nam trước Cách mạng tháng Tám. Vào cuối thế kỷ XIX, trước khi người Pháp cho chuyển pho tượng này đến đây, chủ yếu là Queen Văn Đình, nữ triều đình nhà Nguyễn cho tổ hợp mới người đến nghe giảng về các chế độ, thông báo của triều đình. Khi đưa tượng Bà đầm xòe sang đây, nữ này đã bị nhận ra. Người ta có câu ca:

*Nhà Queen Văn Đình đã đến nghe
Câu Kể chuyện thây, thây Đầm xòe
Thập đũa bột tiếng ê a giảng
Choáng óc kèn tây rúc tí toe...*

Tổn thất văn hóa / Nguồn: OntheNet

Tờ ng n th n T Do trên nóc Tháp Rùa

Tác Giả: Nguy n Phúc Giác H i

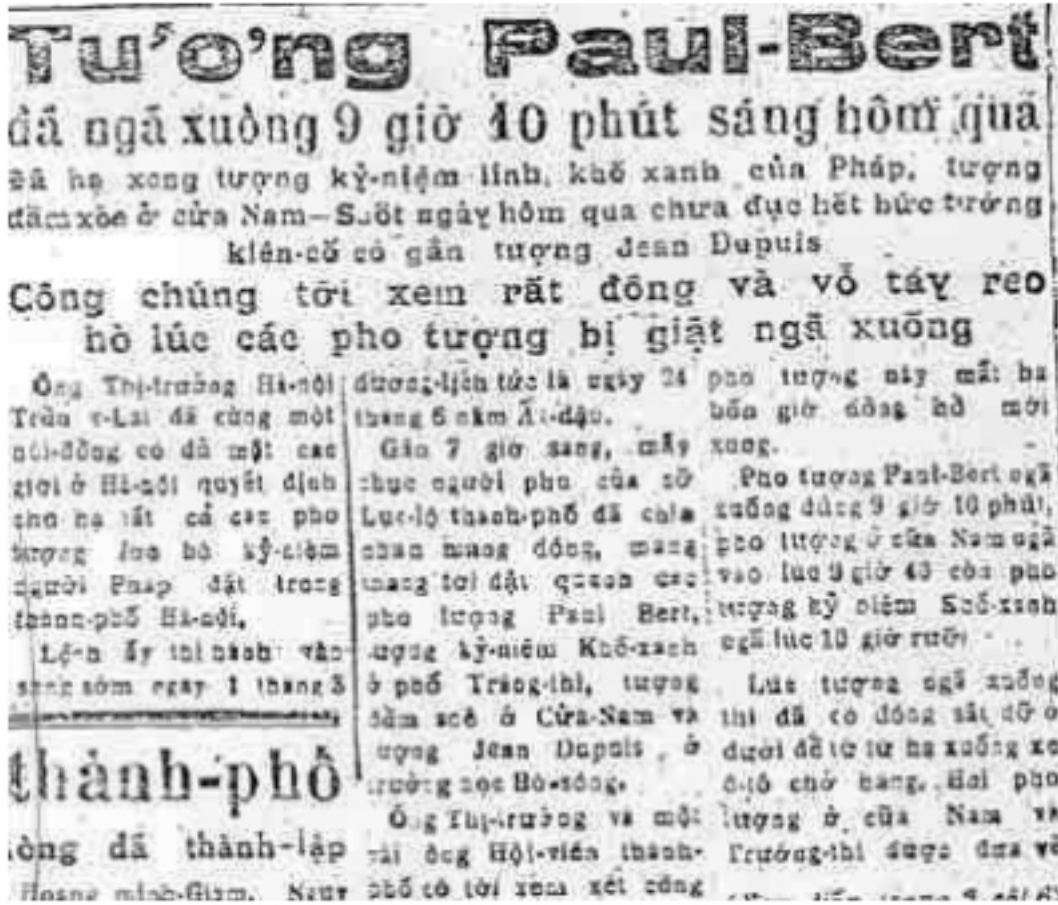
Thứ Năm, 14 Tháng 10 Năm 2010 11:21

☐ *Tờ ng Th n T do t i V n hoa Neyret (nay là v n hoa C a Nam) tr c khi b g t đ . /
Ngu n: OntheNet*

Ít ng i bi t r ng tr c khi đ c chuy n đ n v n hoa C a Nam, tờ ng Đ m xòe còn có m t vài l n đ ch chuy n khác, và nó đã t ng đ c đ t trên nóc Tháp Rùa. S là sau khi tr ng bày Tri n lãm Đ u X o Đông D ng, pho t ng đ c đ t v n hoa tr c c a nhà Ngân hàng Đông D ng, t c v n hoa Chí Linh, n i đ t t ng Lý Thái T bây gi . Đ p qu c khánh n c Pháp 14/7/1890, Chính ph B o h mu n đ t đ đây t ng Paul Bert (Ng i Vi t g i là Pôn Be) là th ng s đ u tiên c a Nhà n c b o h , ch t năm 1886 Hà N i.

Ng i Pháp l y ch c a t ng Th n T Do đ làm ch cho t ng Paul Bert. V y là ph i tìm m t ch khác đ đ t t ng Th n T Do. Có ý ki n đ xu t là đ t ch ga xe đ i n B H tr c đây, nay là đài phun n c tr c nhà Th y T và đ u ph Hàng Đào. Nh ng m t k s Pháp là Daurelle đ ngh đ t ngay trên nóc Tháp Rùa mà ng i Pháp g i là Ngôi đ n nh (Pagodon) hay Qui S n Tháp (Tour de l'île de la Tortue). Chi ti t này đ c vi t r t rõ trong cu n “B c K x a” (Le vieux tonkin) c a Claude Bourrin, vi t v x B c K trong các giai đ o n t 1890 đ n 1894 (nhà in IDEO, Hà N i, 1941, tr. 48-49).

Đến tin trên báo Đông Pháp, 2/8/1945, cho biết “Bà đ m xoè” b g t đ 9 g 45 phút ngày 1/8/1945. / Nguồn: Báo Đông Pháp

Lúc ấy báo chí Pháp thò o lu n r t nhi u v v trí đ t pho t ng này. Có nên đ t nó trên nóc Tháp Rùa không? Và n u đ t thì t ng Th n T Do s quay m t v h ng nào? Cu i cùng thì t ng Th n T Do v n đ c đ t trên nóc Tháp Rùa, m t quay v v n hoa Paul Bert, t c quay v t ng Lý Thái T bäy gi , l ng quay v phía Nhà Th L n.Có 2 t m hình trong cu n sách “Bäc kä xäa” minh häa cho đ i u đó. Hình th nh t là toàn c nh H G m, nhìn t phía t ng Pôn Be, cho th y Tháp Rùa, trên có t ng Th n T Do (hình này l y t báo L’Indépendance tonkinoise, s đ c bi t, ra tháng 7/1891.

Tượng ngà thạc trên nóc Tháp Rùa

Tài liệu gốc: Nguyễn Phúc Giác Hải
Thư viện số, 14 Tháng 10 năm 2010 11:21

“Liberté sur le Pagodon du Petit - Lac à Hanoi” / Nguồn: Césard/ La Vie Indochinoise (12/1896)

Hình thứ hai là hình Tháp Rùa, do Césard vẽ, phía sau có Nhà Thờ Lớn, với ghi chú “Liberté sur le Pagodon du Petit - Lac à Hanoi” (Tượng ngà thạc trên nóc Tháp Rùa ở Hà Nội). Hình này được đăng trong báo La Vie Indochinoise, tháng 12 năm 1896. Điều này cho thấy ít nhất Tháp Rùa cũng đã nằm trên nóc Tháp Rùa trong 6 năm, từ 1891 đến 1896, trước khi được chuyển về vị trí hiện tại ở Hồ Hoàn Kiếm và mang tên “Bà Đầm xòe”.

Tình ng n th n T Do trên óc Tháp Rùa

Tác Giả: Nguy n Phúc Giác H i
Thứ Năm, 14 Tháng 10 Năm 2010 11:21

